

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет «Дизайн»

Кафедра «Графічний дизайн»

Кондратюк Тетяна Михайлівна

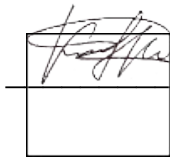
**THIN-ШРИФТ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ПРИНЦИПИ
ДИЗАЙНУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ**

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр»

зі спеціальності 022 Дизайн

ОПП «Дизайн візуальних комунікацій»

Бакалаврська робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання на відповідне джерело.

Т. М. Кондратюк

Науковий керівник: Іваненко Тетяна Олександрівна
кандидат мистецтвознавства, доцент

Харків - 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АКЦИДЕНТНОГО ШРИФТУ	8
1.1 Стан наукової розробки теми	8
1.2 Методи дослідження	14
Висновки до першого розділу	15
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ ТА ПРИНЦИПІВ ІНТЕГРАЦІЇ THIN-ШРИФТІВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	17
2.1 Характеристика та функція Thin-шрифту в графічному дизайні	17
2.2 Особливості використання thin-шрифту в цифрових інтерфейсах	20
2.3 Порівняльний аналіз thin-шрифту у візуальному просторі	24
Висновки до другого розділу	28
РОЗДІЛ 3 ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ THIN-ШРИФТУ: КОНЦЕПЦІЯ, СТРУКТУРА ТА ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ	30
3.1 Дизайн-концепція шрифту Obriy	30
3.2 Графічне стилістичне рішення шрифту Obriy	31
3.3 Технічне забезпечення thin-шрифту Obriy	36
Висновки до третього розділу	38
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТОК А. Аналоги та прототипи	46
ДОДАТОК Б. Пошукові рішення	54
ДОДАТОК В. Проєктна пропозиція	57

ABSTRACT

Kondratiuk T. Thin Fonts in the Digital Environment: Design Principles and Integration Features. — Qualification work on the rights of the manuscript.

Thesis for a Master's Degree in the specialty 022 Design, educational program "Visual Communication Design". — Kharkiv State Academy of Design and Arts. Kharkiv, 2025.

The qualification work is devoted to researching the principles of design and the peculiarities of integrating thin fonts into the digital environment.

In recent years, there has been an increasing interest in the expressive capabilities of typography, particularly concerning minimal graphic solutions. Thin-typefaces, characterized by their delicate stroke weight and refined proportions, have become a central object of study due to their aesthetic potential in creating elegant and understated visual communication. However, the problem of integrating thin-typefaces into the dynamic conditions of digital display environments has gained particular relevance. The fundamental dilemma of preserving graphic sophistication frequently conflicts with the requirements of adequate legibility and functional performance across various screen resolutions and devices, from mobile displays to ultra-high-definition monitors. This tension between aesthetic refinement and practical readability necessitates a comprehensive, systematic research approach.

The study emphasizes the necessity of reconciling the visual delicacy of thin-typefaces with the technical capabilities of modern displays. Maintaining the visual integrity of these fonts in digital media requires careful consideration of stroke thickness, contrast, and spacing, as well as adaptation to varying pixel densities and rendering engines. The research investigates the constructive features of thin-typefaces, focusing on the precise ratios between strokes, counters, and letterforms, which minimize typical rendering issues such as blurring, distortion, or loss of detail. Particular attention is paid to optimizing these fonts for both static and dynamic text

content, including responsive web layouts, mobile interfaces, and interactive applications.

Methodologically, the work combines synthesis and generalization, stylistic and semantico-morphological analysis, and computer-based modeling. Software tools such as FontLab 7 and Adobe Illustrator were employed to simulate real-world conditions and verify theoretical design principles. This multi-level approach allows the research to move beyond purely descriptive analysis, providing both theoretical justification and practical guidelines for the deployment of thin-typefaces in digital environments. The study also integrates insights from typographic history and contemporary design trends, positioning thin-typefaces within a broader cultural and aesthetic framework, demonstrating how minimal graphic solutions continue to evolve in response to technological innovations and user expectations.

The results establish a set of reliable and actionable criteria for the effective deployment of thin-typefaces, mitigating the risk of visual distortion and reduced legibility. These criteria address key aspects, including stroke contrast, x-height ratios, inter-letter spacing, and platform-specific rendering considerations. The findings have significant practical implications for designers, interface developers, and typographers seeking to balance artistic expressiveness with functional performance. By providing a structured framework for evaluation and implementation, the research contributes to the advancement of typographic standards in digital media, highlighting the importance of integrating aesthetic subtlety with technological optimization.

It is concluded that resolving the dichotomy between the demands of high aesthetic expressiveness and the necessity of technological optimization represents a central challenge in contemporary screen typography. Future scholarly work should focus on experimental validation of these standards across different devices and high-resolution environments, exploring user perception, cognitive load, and contextual adaptation. This research thus lays a theoretically grounded foundation for incorporating visually ambitious typefaces into modern digital platforms, supporting both innovative design and effective communication.

Keywords: Thin-typefaces, visual legibility, digital typography, integration features, design principles.

ВСТУП

Актуальність теми. Проєктування Thin-шрифту є важливим етапом розвитку сучасної типографії, що відповідає на запити візуальної культури. Завдяки своїй легкості та елегантності подібні шрифти відкривають нові можливості для дизайнерів у створенні нестандартних візуальних рішень, забезпечуючи стильний та виразний вигляд. Вони сприяють досягненню унікальних візуальних ефектів у цифровому текстовому оформленні, підсилюючи естетику інтерфейсів та дозволяючи ефективно інтегрувати Thin-шрифти у сучасні цифрові медіа. Специфічне накреслення та застосування своїх форм сприяють формуванню візуальної легкості шрифтових елементів, що забезпечує їх ефективну інтеграцію в цифрові медіа, зокрема у вебінтерфейси, мобільні застосунки, цифрову рекламу та інші типи інтерактивних цифрових середовищ. Таке оформлення також є важливим інструментом для створення оригінальних композицій, де форма шрифту інтегрується у загальне естетичне сприйняття проєкту, підвищуючи його візуальну привабливість та функціональність. Thin-шрифти сприяють створенню стильних, виразних композицій, що відповідають сучасним тенденціям у графічному дизайні та відповідають вимогам сучасної візуальної культури.

Використання вузьких шрифтів у цифровому середовищі вимагає високої точності відтворення дрібних деталей для збереження їхньої читабельності навіть за умов низьких роздільних здатностей. На українському ринку вузьких шрифтів обмаль, і їх поява значно збагатить типографічну бібліотеку цифрових медіа, підвищуючи естетичну цінність сучасних комунікацій. Розвиток цифрових технологій відтворення зображень та дисплейних систем забезпечує коректну передачу таких шрифтів, що дозволяє зберігати їхню легкість та елегантність у цифрових форматах. Це відкриває

нові можливості для дизайнерів, сприяючи використанню мінімалістичних типографічних рішень та розвитку цифрової візуальної культури.

Мета дослідження: виявити принципи інтеграції Thin-шрифту у цифровому середовищі та визначити особливості їх застосування в сучасних цифрових медіа.

Завдання дослідження:

- провести аналіз наукової літератури та виявити стан дослідження теми;
- виконати порівняльну характеристику надтонких шрифтів у візуальному середовищі;
- визначити принципи дизайну та особливості інтеграції Thin-шрифту в цифровому середовищі;
- дослідити вплив конструктивних особливостей Thin-шрифту та використання своїх у вузьких шрифтах на їхню читабельність в цифровому середовищі;
- представити проєктну пропозицію, а саме шрифт Obriy.

Об’єкт дослідження: Thin-шрифт.

Предмет дослідження принципи дизайну Thin-шрифту та особливості інтеграції в цифровому середовищі.

Хронологічні межі та територіальні межі позначені сучасним періодом та охоплюють країни, які є провідними в даній темі, оскільки аналізуються світові тенденції у використанні вузьких Thin-шрифтів у цифровому середовищі.

Методи наукового дослідження представлені методами синтезу та узагальнень, стилістичного аналізу, художньо-композиційним методом, семантико-морфологічним аналізом, прийомом систематизації, методом схематизації. В процесі проєктної діяльності застосовано метод комп’ютерного моделювання із використанням програм: FontLab7, Adobe InDesign.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше:

- проведено порівняльну характеристику надтонких шрифтів, що використовуються в цифровому середовищі;
- визначено принципи дизайну та особливості інтеграції Thin-шрифту в цифровому середовищі;
- досліджено вплив конструктивних особливостей Thin-шрифту на читабельність в цифровому середовищі.

Практичне значення: результати дослідження транслуються у сферу графічного дизайну й визначається можливістю використання основних результатів й ілюстративного матеріалу в учбовому процесі.

Публікації: Кондратюк Т. К. Тонкі шрифти в дизайні: баланс читабельності та візуальної прозорості. *Колективна монографія за результатами конференції «Виклики та перспективи розвитку архітектурної та мистецької освіти»* (подано до редакції 25.09.2025).

Структура та обсяг роботи: вступ, три розділи, висновки, переліку використаних джерел (20 позицій), альбому ілюстрацій (34 позицій). Об'єм основної частини дослідження складає 37 сторінок, повний об'єм з додатками 58 сторінок.

Дизайн-пропозиція включає створення Thin-шрифту з оптимізованим спейсментом та формування візуальної презентації шрифту в контексті сучасного цифрового дизайну.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АКЦИДЕНТНОГО ШРИФТУ

1.1 Стан наукової розробки теми

Світ шрифту значно глибший, ніж здається на перший погляд. Його не лише читають — його відчують. Візуальна структура літери, співвідношення ліній, пропорцій, ритму — усе це формує мову, в якій зміст і форма існують нерозривно. Особливо виразно це виявляється в акцидентних шрифтах, де кожен елемент має значення, а декоративність стає змістом. У сучасному візуальному просторі саме акциденція часто виконує роль «візуального голосу» — чогось, що привертає увагу ще до того, як буде прочитано слово.

У статті «Творчі аспекти проектування акцидентного шрифту в дизайні реклами» Алла Поліщук розглядає акцидентний шрифт як засіб візуальної комунікації, що здатен не лише передати зміст, а й викликати емоційний відгук, задати ритм, навіть сформувати очікування щодо продукту чи ідеї, яку він супроводжує. Вона підкреслює, що акцидентний шрифт виконує не лише функцію передачі інформації, але й є потужним засобом візуальної комунікації, здатним привернути увагу та викликати емоційний відгук у глядача. У цьому контексті важливими виявляються принципи формоутворення — асиметрія, ритмічна контрастність, порушення очікуваного вертикально-горизонтального балансу. Вони створюють ефектну пластичність літер, підсилюючи враження навіть від короткого напису. Не випадково сучасна візуальна культура — зокрема, реклама, упаковка, айдентика заходів — активно звертається до акциденцій. Це простір, де шрифт перестає бути просто носієм тексту і стає візуальним образом, який, часто підсвідомо, формує настрій та ідентичність у свідомості глядача. Цей підхід особливо виразно проявляється у постмодерністських естетичних практиках,

де головними стають експресивність, іронія, руйнування правил та переосмислення канонів. Саме тут акцидентний шрифт отримує найбільшу свободу — він може бути кричущим, перевантаженим, незвично легким чи навпаки гнітючим. Такі візуальні характеристики, будучи інтегрованими у шрифт, дозволяють дизайнеру працювати не лише з читабельністю, а й з контекстом, настроєм, аудиторним кодом сприйняття.

Сучасні цифрові інструменти також значно розширили межі для дизайнерського експерименту. Завдяки їм стало можливим створювати гібридні, стилістично змішані шрифти, які не підпадають під класичні класифікації. Шрифт починає функціонувати як своєрідний синтез: графіки, настрою, емоційної інтонації. У цьому світлі акцидентний шрифт уже не сприймається як декоративне доповнення — дедалі частіше він стає основним засобом побудови візуального дискурсу [6].

Особливу увагу в науковому середовищі почали приділяти саме художньо-образним якостям шрифту. У дослідженнях, що стосуються акцидентного шрифту, з'являється акцент на його візуальній виразності, здатності викликати асоціації, формувати емоційний настрій і передавати зміст ще до моменту прочитання самого тексту. Одне з ґрунтовних досліджень у цьому напрямі є внесок кандидата мистецтвознавства Тетяни Олександрівни Іваненко. У своїй праці вона пропонує детальну класифікацію акциденцій, спираючись не лише на їхню форму, а й на змістовне наповнення та образність. Типологія, запропонована дослідницею, охоплює образотворчі, декоративні, асоціативні, зооморфні та антропоморфні форми — кожна з яких виконує окрему візуально-сміслову функцію. Таке розширене бачення дозволяє глибше осмислити потенціал акцидентного шрифту як засобу не лише декоративного, але й смислового впливу. Літери, створені у відповідній стилістиці, можуть викликати відчуття іронії, урочистості, ностальгії або навіть жаху — залежно від образів, які вони несуть. Цей підхід підкреслює, що шрифт здатен виконувати роль візуального образу, який викликає асоціації та емоції ще до прочитання тексту. Він формує первинне враження, працює як

частина емоційного контексту й виступає своєрідним коментарем до змісту. Акцидентний шрифт у цьому випадку перетворюється на активний компонент візуального повідомлення — такий, що не просто підкреслює текстову інформацію, а й сам по собі передає настрій і стиль [2].

Розширюючи уявлення про роль шрифту в побудові візуального образу тексту, варто звернутися до міркувань, пов'язаних із національною стилістикою та ідентичністю, які стали центральними в низці українських шрифтових практик. Зокрема, помітним є внесок Василя Яковича Чебанника, кандидата мистецтвознавства, який у своєму багаторічному досвіді проєктування літер намагався поєднати сучасну графічну мову з історичними формами українського письма. У проєкті «Графіка української мови» простежується прагнення до того, аби шрифт «говорив» до глядача не лише через зміст, а й через візуальний характер кожної літери, формуючи культурну впізнаваність ще до прочитання. Цей підхід особливо актуальний для акцидентного шрифту, оскільки саме він найбільше пов'язаний із виразністю та експресією. У таких графічних рішеннях акцент переноситься з читабельності на емоційний потенціал форми, її пластичність, ритміку, контраст. У розроблених Чебанником гарнітурах, як-от «Рутенія», помітна спроба поєднати декоративність з утилітарністю — однаковою мірою важливими для пакувальної та рекламної продукції. Це дозволяє розглядати акциденцію як гнучкий інструмент, здатний водночас транслювати функціональну інформацію та формувати глядацькі очікування щодо стилю, контексту або навіть цінностей бренду. Такий підхід органічно вписується в сучасну практику, де шрифт дедалі частіше виконує роль носія додаткових змістів — візуальних, культурних, інтонаційних. У цьому контексті важливо, що графіка не просто оформлює слово, а бере участь у його інтерпретації, задаючи тон і ритм сприйняттю [9].

Розглядаючи подальший розвиток теми акцидентного шрифту в українському контексті, особливо в аспекті його тонких візуальних проявів, варто звернутися до новітніх досліджень, які фокусуються на функціональних,

естетичних та комунікативних можливостях шрифтів у візуальному просторі сучасного дизайну. Ці праці дозволяють ширше осмислити роль акциденції як інструменту створення значень, здатного не лише інформувати, але й моделювати візуальну культуру.

У цьому контексті показовими є аналітичні розвідки Наталії Семикіної та Дар'ї Солодкої, які звертаються до феномена шрифтів у координатах постмодерного естетичного мислення та графічного експерименту. Дослідниці підкреслюють, що в сучасному шрифтовому дизайні акциденція дедалі більше виходить за межі суто декоративної функції, натомість стає носієм емоційного та інтонаційного підтексту. Особливо це проявляється у використанні тонких, витончених гарнітур — таких, що «не захоплюють простір агресивно, а, навпаки, утворюють легкий візуальний тиск», залишаючи простір для багатозначного. Ці шрифти, виявляючи естетику стриманості, дозволяють формувати контекстуальну делікатність — тонко зчитувану стилістичну інтонацію, яка стає особливо цінною в епоху надлишку візуальної інформації. Авторки наголошують, що «тонкий акцидентний шрифт здатен взаємодіяти з іншими елементами дизайну на принципах співзвучності, а не домінування», що є визначальним для тих випадків, коли потрібно зберегти емоційний баланс між змістом і формою. В межах цього підходу навіть найменші шрифтові варіації можуть сприйматись як значущі елементи загального образу — майже як інтонаційні знаки в мовленні [8].

Розвиваючи цю лінію, Наталія Романенко та Аліна Мусатенко розглядають акцидентний шрифт крізь призму семіотики візуального спілкування. Згідно з їхнім підходом, типографія вже давно вийшла за межі ремісничої дисципліни і стала «простором комунікативного моделювання», де форма шрифту несе рівноцінну змісту частку інформації [Романенко, Мусатенко]. У цьому сенсі тонкий шрифт, що балансує між лаконічністю й візуальною виразністю, постає як засіб не стільки демонстративного, скільки концептуального впливу. Авторки зауважують, що сучасний шрифт дедалі більше функціонує як «візуальне повідомлення, що здатне створити враження

ще до прочитання». Особливо цінним є акцент на подвійній природі акциденції: з одного боку, вона виконує завдання миттєвого впізнавання або зорового залучення, з іншого — задає темп і характер комунікації. У роботах дизайнерів, що працюють із тонкими акцидентними формами, візуальна структура наближається до поетичної: сприйняття такого шрифту — це не просто читання, а естетичне споглядання. *«Це не оформлення, а інтерпретація»*, — як зазначено в дослідженні. Шрифт у таких випадках не лише передає зміст, а й впливає на його прочитання — темп, паузу, тональність. Сучасна практика свідчить, що саме тонкий акцидентний шрифт стає все більш затребуваним у контекстах, де важлива «тиха» експресія — витонченість замість нав'язливості, точність замість декору. Його потенціал особливо помітний у брендингу, веб-дизайні, культурних проєктах, пакувальному дизайні, де смислова і візуальна частини повинні бути нерозривно пов'язаними.

Загалом, аналіз досліджень Семикіної, Солодкої, Романенко та Мусатенко засвідчує, що акциденція сьогодні — це не просто типографічне оформлення акценту, а гнучкий візуально-комунікативний механізм. У тонких шрифтах цей механізм набуває особливої чуттєвості — здатності взаємодіяти з глядачем не через силу впливу, а через точність формулювання, делікатність структури та інтуїтивне резонування зі змістом [7].

Розгляд акцидентного шрифту як носія не лише декоративної, а й змістової функції, що чітко простежується у проєктах Василя Чебанника, знаходить подальший розвиток у сучасних теоретичних підходах до типографії як візуальної мови. Зокрема, в дослідженнях Ольги Олександрівни Дербілової шрифт осмислюється як «візуальна метафора», здатна передавати смисли через ритм, форму та інтонацію. Особливу увагу в такому підході приділено тонкому акцидентному шрифту, що працює не через силу впливу, а через точність. Він створює візуальний акцент без тиску, формуючи простір сприйняття, де важливими стають не яскравість чи масштаб, а витонченість і зваженість. Такий шрифт ніби не вимагає уваги, але

втримує її — не через гучність, а через делікатний ритм і стриману виразність. У полі візуального перенасичення це дає змогу виділятися не за рахунок навіязливості, а за рахунок глибини. Тонкі гарнітури задають візуальний тон ще до моменту прочитання — вони працюють із глядацькою інтуїцією, апелюючи до підсвідомих механізмів естетичного сприйняття. Такі шрифти не заповнюють простір, а структурують його, стаючи не лише компонентом композиції, а й носієм семантичної напруги. У цьому контексті шрифт уже не просто форма, що подає текст, а інтонація, яка визначає, як цей текст буде прочитаний — спокійно, урочисто, м'яко або напружено [1].

Отже, тонкий акцидентний шрифт виявляється не лише інструментом для оформлення, а й самостійним виразником смислу. У ньому поєднується точність форми та гнучкість інтерпретації — саме ці якості роблять його особливо актуальним у візуальній культурі, яка прагне говорити не голосно, а точно.

Попри помітну присутність акцидентного шрифту в сучасному візуальному просторі, його художньо-образна сутність досі залишається недостатньо осмисленою в науковій літературі. У запропонованому аналізі акцент зроблено на тому, що більшість дослідників лише частково торкаються окремих рис цього шрифту — таких як декоративність, експресивність чи емоційна насиченість, — не виходячи за межі описових характеристик. Водночас саме цілісне бачення акцидентного шрифту як носія образного мислення відкриває нові можливості для його осмислення в контексті візуальної комунікації. Образ у цьому випадку постає не як доповнення до змісту, а як його смисловий модуль, що транслюється через форму літери. Такий підхід вимагає не лише переосмислення критеріїв аналізу шрифтових форм, а й створення чіткої типології акцидентних шрифтів за художньо-образними принципами. Саме системне вивчення їхньої структури та образної природи дозволить виявити закономірності їхнього функціонування і краще зрозуміти потенціал шрифту як елемента візуального наративу.

1.2 Методи дослідження

У процесі дослідження використано поєднання кількох ключових методів мистецтвознавчого аналізу, зокрема: системного підходу, систематизації, аналітичного та типологічного методів, а також методів абстрагування, екстраполяції, реконструкції та моделювання. Їхнє комплексне застосування дало змогу всебічно розглянути предмет дослідження, виявити структурні й образотворчі закономірності акцидентного шрифту.

Методологічна основа дослідження спирається на поєднання низки актуальних мистецтвознавчих підходів, що дозволяють комплексно охопити художньо-образну природу акцидентного шрифту та виявити принципи його формоутворення. Передусім, важливим є використання системного підходу, який дозволяє розглядати акцидентний шрифт як складну графічну систему, що функціонує не ізольовано, а в контексті культурної, візуальної та комунікативної взаємодії. У такому підході враховуються як внутрішні формальні характеристики шрифту, так і його образна та смислова роль у цифровому середовищі.

Типологічний метод дав змогу розробити класифікацію акцидентних шрифтів за ознаками, що мають як візуальне, так і семантичне навантаження. Завдяки цьому стало можливим виокремити групи шрифтів за стилістичними характеристиками, ступенем декоративності, експресивністю та іншими формоутворюючими чинниками, що дозволило поглибити розуміння внутрішньої структури досліджуваного об'єкта.

Важливою складовою аналітичної стратегії дослідження став аналітичний метод, який було застосовано до розгляду конкретних зразків шрифтів — через розбір формальних прийомів, конструктивних рішень, композиційної логіки та образної виразності. Це дозволило не лише зафіксувати візуальні особливості, а й простежити зміни в художній мові шрифту під впливом історичних, культурних і технологічних факторів.

Метод систематизації дозволив впорядкувати значний обсяг емпіричного матеріалу — як історико-теоретичного, так і візуального — і на основі цього створити структуроване підґрунтя для подальших висновків. У свою чергу, методи абстрагування та екстраполяції сприяли формуванню узагальнень, що дозволили виявити ключові закономірності формоутворення акцидентного шрифту, а також окреслити потенційні напрями його подальшої трансформації.

Доповненням до цього слугують методи реконструкції та моделювання, які стали корисними для відтворення принципів роботи з акцидентним шрифтом у різні історичні періоди, а також для створення умовних моделей процесів формоутворення. Це дозволило перевірити гіпотези щодо закономірностей побудови образності в межах цього шрифтового різновиду. Таке поєднання методів забезпечило багатовимірний підхід до дослідження та сприяло глибокому, послідовному розкриттю обраної тематики.

Висновки до першого розділу

Аналіз наукових джерел засвідчує, що сучасна теорія та практика типографії дедалі більше акцентують увагу на акцидентному шрифті як самостійному візуально-комунікативному інструменті, здатному впливати не лише на сприйняття тексту, але й на емоційно-сміслову взаємодію з аудиторією. У сучасному науковому дискурсі особливо підкреслюється багатофункціональність акциденції — її здатність виконувати не лише декоративну, а й семантичну, асоціативну та стилістичну функції, що відкриває нові горизонти у сфері візуального дизайну. У працях таких дослідників, як Алла Поліщук, Тетяна Іваненко, Василь Чебаник, Наталія Семикіна, Дарія Солодка, Наталія Романенко, Анна Мусатенко та Ольга Дербілова, акцидентний шрифт розглядається як засіб візуального моделювання змісту, що здатний формувати первинний емоційний тон повідомлення, підкреслювати культурну ідентичність та створювати візуальну

інтонацію. Особливу увагу приділено тонким шрифтам як носіям стриманої експресії — вони виявляють потенціал до глибокого естетичного та семантичного впливу через точність форм, ритмічну організацію та контекстуальну делікатність.

Таким чином, у сучасному шрифтовому дизайні акцидентний шрифт, зокрема в тонких і вишуканих графічних варіаціях, постає як ключовий інструмент візуального мислення. Він здатен поєднувати графічну мову, культурно-історичний контекст і індивідуальне авторське бачення в єдину типографічну структуру, що виконує функції комунікації, естетичного впливу та концептуального осмислення візуального середовища.

У процесі дослідження було застосовано комплекс взаємодоповнюючих методів: контент-аналіз наукових праць, структурно-семантичний аналіз шрифтів, метод візуального спостереження, а також порівняльний підхід для зіставлення функціональних особливостей акциденції в різних візуальних і культурних контекстах. Застосування цих методів дало змогу не лише глибше розкрити сутність акцидентного шрифту як дизайнерського інструменту, а й окреслити сучасні тенденції його розвитку, зокрема в аспекті емоційної виразності, стилістичної гнучкості та здатності до візуального моделювання змісту.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ ТА ПРИНЦИПІВ ІНТЕГРАЦІЇ THIN-ШРИФТІВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

2.1 Характеристика та функція Thin-шрифту в графічному дизайні

Тонкі шрифти (light або thin fonts) — це типографічні гарнітури з тонкими лініями, які мають меншу товщину штрихів порівняно зі стандартними або жирними варіантами. Вони дозволяють досягти ефекту легкості, елегантності та вишуканості в дизайні, що робить їх актуальними у сучасному цифровому середовищі. У наукових дослідженнях типографія розглядається як форма візуальної комунікації, у якій текст набуває властивостей образу та стає інструментом для передачі емоцій і концепцій. У цифровому дизайні тонкі шрифти сприяють формуванню відчуття простору та чистоти, що відповідає тенденціям до мінімалізму та підвищення візуальної зручності інтерфейсів. Їхнє застосування вимагає уваги до контрасту та розміру, оскільки читабельність тонких штрихів може змінюватися залежно від характеристик пристроїв відображення. [16].

Тонкі накреслення шрифтів можна умовно класифікувати за їхнім впливом на сприйняття та функціональною роллю в дизайні. Текстові thin-шрифти (Thin, ExtraLight, Light) характеризуються уніфікованими пропорціями та стриманими контурами штрихів, що забезпечує збалансовану подачу тексту та легку інтеграцію з іншими накресленнями тієї ж гарнітури (Рис. А.1). Акцидентні thin-шрифти (display thin fonts) мають модифіковані локальні елементи гліфів — кути, криві, декоративні закінчення штрихів — які формують унікальне візуальне враження та емоційне забарвлення тексту (Рис. А.2) [3]. До цієї категорії відносяться, зокрема, тонкі шрифти зі свошами, де декоративні завитки та подовжені хвости букв підсилюють виразність і роблять акцент в композиції. Такі шрифти зазвичай використовуються для

заголовків, логотипів та декоративних елементів, де важлива емоційна чи концептуальна складова. Наукові дослідження підтверджують, що саме локальні елементи гліфів визначають сприйняття шрифту; подібні штрихи формують подібні «імпресії», незалежно від загальної товщини літер. Це дозволяє тонким накресленням цілеспрямовано виконувати як нейтральну, так і виразну функцію у цифровому дизайні [17].

Thin-шрифти в цифрових інтерфейсах часто сприймаються як засіб надати дизайну легкість та елегантність, проте низка досліджень вказують на те, що на екрані сприйняття тексту залежить від комплексу факторів — не лише від стилю гарнітури. У порівняльному аналізі читабельності гарнітур на екрані доведено, що оптимізовані для дисплеїв шрифти забезпечують вищу швидкість читання та кращу інформаційну доступність у порівнянні з класичними, навіть за умови різних кеглів та контрасту [20.].

При виборі thin-шрифту ключовими є параметри, такі як міжлітерний та міжрядковий інтервал, висота малих літер і контрастність тексту й фону — без їхньої оптимізації тонкі штрихи можуть призводити до злиття символів або їхньої нечіткості, що ускладнює читання на екрані. У дослідженні, присвяченому адаптивному підбору шрифту для кожного користувача, показано, що найкращі результати за швидкістю читання дають не завжди ті шрифти, які вважаються «стандартними», а ті, параметри яких оптимізовані під індивідуальні умови — це підкреслює, що ефективність thin-шрифтів залежить від контексту та середовища відображення [13].

Окрім того, тонкі гарнітури потребують уважного підходу до відображення у цифрових інтерфейсах, оскільки «точність відтворення шрифтів на екрані визначає їхню читабельність та ефективність сприйняття користувачем» [4]. Це підкреслює необхідність адаптації параметрів thin-шрифту до конкретного цифрового середовища та умов користування.

Thin-шрифти на екрані є особливо чутливими до масштабування та роздільної здатності дисплея, що може впливати на швидкість розпізнавання символів. У дослідженні науковців, що аналізували читабельність текстів на

екрані, було показано, що при малих кеглях або на дисплеях зі стандартною роздільною здатністю навіть гарні шрифти з тонкими штрихами дають гіршу legibility — користувачам потрібні частіші фіксації погляду, а швидкість читання знижується [19]. Це означає, що thin-накреслення підходить для інтерфейсів з великим текстом лише за умови, що дисплей та масштабування гарантують достатню чіткість рендерингу.

Крім товщини штриха, критичну роль для читабельності відіграють типографічні параметри: висота малих літер (x-height), трекінг і міжрядковий інтервал, а також контрастність тексту й фону. У систематичному огляді останніх досліджень зазначено, що ці фактори мають навіть більший вплив на readability при читанні з екранів, ніж сам стиль гарнітури (serif чи sans-serif) [20]. Отже, тонкі шрифти самі по собі не гарантують комфортного читання; їх треба «підсилювати» відповідними налаштуваннями параметрів.

Попри те, що більшість класичних досліджень читабельності зосереджені на порівнянні гарнітур serif та sans-serif, або на впливі розміру тексту, є й такі, які досліджують, як вага штрихів і структура гліфів впливають на розбірливість за різних умов. Наприклад, у роботі, яка аналізує вплив товщини штриха (stroke width), розміру пікселя та режимів згладжування на порогову читабельність зображеного тексту, було виявлено значущу залежність читабельності від товщини штриха та від рендерингу: шрифти з тоншою лінією (thin) при невеликих розмірах чи низькому згладжуванні демонстрували знижену чіткість, тоді як за достатньої піксельної висоти та оптимального рендерингу — читабельність була прийнятною [15]. Разом із тим, важливо враховувати специфіку візуального контексту: у дослідженні, присвяченому читабельності шрифтів в інтерфейсах із низькою контрастністю або за умов зниженого освітлення, автори підкреслюють, що навіть шрифти, які добре працюють у стандартних умовах, можуть втрачати чіткість [11]. Це означає, що при застосуванні thin-шрифтів у цифрових інтерфейсах особливо

важливо дотримуватися принципів доступності (contrast, фон/текст, spacing) та передбачати адаптацію під різні умови перегляду.

Аналіз функціональної класифікації thin-шрифтів в графічному дизайні демонструє, що їх ефективність визначається не лише художньою виразністю або товщиною штрихів, а комплексом типографічних параметрів і умов відображення. Легкість і мінімалістичність шрифтів проявляються лише за відповідного контрасту, розміру символів, міжлітерних та міжрядкових інтервалів, а також адаптації під характеристики дисплея. Такий підхід дозволяє розглядати thin-шрифти як функціонально гнучкий інструмент цифрового дизайну, здатний одночасно виконувати нейтральну та виразну роль у візуальній комунікації.

2.2 Особливості використання thin-шрифту в цифрових інтерфейсах

Використання тонких накреслень у вебдизайні є характерною ознакою сучасних тенденцій до мінімалізму, візуальної легкості та чистоти інтерфейсу. Thin-шрифти відіграють роль інструменту, що допомагає створювати витончену типографічну систему та формувати враження простору, акуратності й технологічності. У середовищі вебінтерфейсів, де перше враження формується протягом кількох секунд, тонкі шрифти здатні підсилювати емоційне сприйняття бренду, передаючи відчуття сучасності, елегантності та стриманості (Рис. А.3).

У цифровому середовищі тонкі шрифти стикаються з проблемою втрати чіткості через особливості рендерингу, які залежать від типу згладжування (subpixel, grayscale), щільності пікселів та алгоритмів браузера. Одне з ключових досліджень, у якому порівнювали читабельність шрифтів різної товщини та їхню розбірливість за різних режимів рендерингу, показало: тонкі штрихи значно вразливіші до погіршення якості відтворення, особливо під час grayscale-згладжування та на дисплеях зі щільністю нижче 150–170 ppi.

Автори наголошують, що при зменшенні товщини штриха порогова висота літери (threshold pixel height) збільшується — тобто для thin-накреслень потрібен більший фізичний розмір гліфа, щоби зберегти розбірливість у браузері. Це важливо для цифрового дизайну, оскільки навіть незначне масштабування інтерфейсу або зміна щільності пікселів може зробити тонкий текст візуально «розсипаним» або занадто світлим для комфортного читання (Рис. А.4) [12].

Тонкі шрифти виявляють високу ефективність в заголовках великого розміру та коротких фразах, де збільшений кегль компенсує мінімальну товщину штриха. Часто їх використовують у hero-зонах лендінгів, промоблоках або візуальних композиціях, покликаних створювати емоційний вступ. Thin-накреслення в таких випадках допомагає формувати витончений та «повітряний» ритм сторінки, підсилюючи естетичний образ продукту чи бренду (Рис. А.5). У навігаційних елементах тонкі шрифти також можуть бути доречними, однак лише тоді, коли вони мають достатній розмір та добрий контраст, адже надмірна делікатність тексту знижує помітність навігаційних пунктів, що важливо з погляду UX (Рис. А.6).

У сучасному вебдизайні тонкі накреслення відіграють важливу роль у побудові інформаційної ієрархії за рахунок контрасту ваги шрифту. Дослідження, яке аналізує типографічні властивості та досвід користувача у цифрових інтерфейсах, показує, що властивість «typographic weight» (тон/середній/жирний) є одним із ключових критеріїв, що впливає на читабельність, зручність сприйняття та комфорт користувача. Автори зазначають, що зміна ваги шрифту дозволяє розділяти текстові елементи за значущістю і забезпечує чітку візуальну структуру — відповідно, заголовки або важливі повідомлення можуть бути виділені bold або regular, а допоміжні або другорядні елементи — light або thin накресленням (Рис. А.7) [10].

Thin-накреслення водночас створюють відчуття додаткового простору в межах текстового блоку та підсилюють сприйняття об'ємності композиції. Завдяки меншій оптичній масі вони дозволяють інтерфейсу виглядати більш

наповненим без перевантаження, підтримуючи збалансований ритм і чітку візуальну ієрархію. У поєднанні з жирними накресленнями тонкі шрифти виділяють другорядну інформацію, полегшують сканування сторінки та формують естетично гармонійну структуру, де контраст ваги шрифту забезпечує зрозумілу організацію змісту (Рис. А.7).

Через зменшену оптичну масу штриха тонкі накреслення створюють ефект візуально більш щільних міжлітерних проміжків у порівнянні зі шрифтами середньої або підвищеної ваги. Це може створювати відчуття надмірної насиченості тексту або «злипання» гліфів, особливо в умовах зниженої контрастності чи невеликого кегля (Рис. А.8). Помірне збільшення letter-spacing дозволяє компенсувати цю оптичну властивість, роблячи силуети літер чіткішими та покращуючи розподіл текстового ритму. Разом із тим надмірне розширення проміжків порушує зв'язність слова та уповільнює сприйняття, тому оптимальний інтервал визначається з урахуванням конкретних параметрів шрифту й середовища, у якому він використовується.

Своші та легкі декоративні акценти в тонких накресленнях виконують функцію підсилення естетичної привабливості цифрових інтерфейсів. Вони створюють відчуття витонченості та завершеності сторінки, допомагаючи виділити окремі елементи контенту без перевантаження основного тексту. Використання таких накреслень доцільне у коротких текстових блоках, заголовках або слоганах, де пріоритетом є естетика, а не швидкість читання, оскільки надмірна декоративність у поєднанні з тонкістю штриха може знижувати розбірливість. Thin-декоративні шрифти застосовуються як акценти у брендових елементах та промо-блоках, підкреслюючи витонченість і стилістичну завершеність композиції (Рис. А.9).

Через високу чутливість до співвідношення кольору тексту і фону, тонкий штрих може «розчинятись» у тлі, якщо контраст недостатній, що знижує читабельність і змушує користувача докладати додаткових зусиль для розпізнавання символів. Згідно зі стандартами доступності WCAG 2.1,

нормальний текст (розмір менше 18 pt або 14 pt жирний) повинен мати мінімальне співвідношення контрасту 4.5 : 1 (тобто текст має бути в 4,5 рази світліший або темніший за фон), а для великих шрифтів (понад 18 pt або 14 pt жирний) достатньо співвідношення 3 : 1. Порушення цих меж значно ускладнює сприйняття, особливо для користувачів зі слабким зором або на екранах з низькою контрастністю (Рис. А.10). [14], [5].

У візуально складних фонах (градієнт, зображення, текстури) ризик втрати чіткості thin-шрифту зростає, оскільки навіть незначні колірні «перешкоди» можуть зменшити оптичну масу гліфа. Відповідно, для тонких накреслень доцільним є використання однотонних або стабільних фонів з високим контрастом, аби зберегти чіткість і комфорт читання (Рис. А.11) [18].

Дослідження thin-шрифтів у цифрових інтерфейсах свідчать, що їхня ефективність визначається комплексною взаємодією ваги шрифту, просторових параметрів і умов відтворення на екрані. Тонкі накреслення одночасно виділяють інформаційні елементи та надають композиції відчуття легкості й об'єму, тоді як декоративні акценти, зокрема свої, підсилюють естетичну привабливість без зниження читабельності. Використання thin-шрифту у цифрових інтерфейсах потребує продуманого підбору контрасту, розміру кегля та міжлітерних інтервалів для забезпечення оптимальної читабельності на різних екранах. Тонке накреслення слід розглядати як складову типографічної системи, де його функція — структурна або декоративна — визначається контекстом застосування. Такий підхід дозволяє підтримувати чітку візуальну ієрархію й одночасно забезпечувати естетичну цілісність інтерфейсу.

2.3 Порівняльний аналіз thin-шрифту у візуальному просторі

Порівняльне дослідження акцидентних thin-шрифтів антиква виявляє їхні структурні особливості, відмінності накреслень і тенденції використання.

1. Neue World Condensed Thin (Рис. А. 12).

Шрифт super-serif, орієнтований на заголовковий тип, постери, брендинг, де важлива візуальна вага та характер. Належить до розширеної родини Neue World Condensed, яка містить 6 ширин і 48 варіантів накреслення.

Дизайнери / студія: Mat Desjardins, Valerio Monopoli, Pangram.Pangram.

Рік створення / країна: 2022 рік, Канада.

Neue World Condensed Thin характеризується надтонким штрихом, вертикально орієнтованими пропорціями та виразно звуженими пропорціями гліфів. Основні елементи мають плавні криві та м'які переходи між штрихами, що додає шрифту витонченості та елегантності. Серифи мають прямі та геометричні зрізи, які додають шрифту динаміки. Літера «е» має пряму перекладину, «а» має велику петлю, сприяє динаміці шрифту (Рис.А.13). Апертура замкнута. Контраст між основними й допоміжними штрихами низький. Обмежена ширина впливає на форму овалів, які стають вужчими та набувають геометричної форми. Містить стандартний набір лігатур, альтернативні форми для «g» та «&», а також підтримку кирилиці. Усі ці властивості визначають шрифт як призначений для використання у великих кеглях, придатний для коротких акцентних текстів, де його тонка й геометрична пластика реалізується найбільш ефективно.

2. Editorial New Thin (Рис. А. 14).

Точний та елегантний вузький шрифт із серифами, розроблений з урахуванням потреб довгоформатного контенту. Належить до розширеної гарнітури Editorial New, яка містить 16 накреслень.

Дизайнери / студія: Mat Desjardins, Francesca Bolognini, Pangram.Pangram.

Рік створення / країна: 2019 рік, Канада.

Editorial New Thin характеризується витонченим штрихом, стриманим контрастом між основними та допоміжними штрихами та вузькими пропорціями гліфів. Серифи мають прямі графічні зрізи, а вісь овалів маленької та великої «О» мають нахил вліво для динаміки шрифту. Апертура

закрита, Літери «е» має пряму перекладину для стабільності, а літера «а» краплеподібний елемент, що додає витонченості (Рис. А. 15). Шрифт має стандартний набір лігатур, альтернейти, стилістичні сети та підтримка кирилиці відсутні. Editorial New Thin призначений для використання у великих кеглях у заголовках, титульних блоках та декоративних елементах, де його витончена пластика та вузькі пропорції підкреслюють естетичну легкість і динаміку композиції. Також завдяки не надвузькій будові шрифт придатний і більш дрібному кеглі (24-36 pt) (Рис. А. 16).

3. Editorial Old Thin (Рис. А. 17).

Вузька акцидентна антиква розроблений в сенсі переосмислення попередньої гарнітури Editorial New з метою надати їй «ретро» характер шрифтів середини ХХ століття та «ефекту чорнил». Належить до розширеної гарнітури Editorial Old, яка містить 16 накреслень.

Дизайнери / студія: Mat Desjardins, Fred Wiltshire, Francesca Bolognini, Pangram.Pangram.

Рік створення / країна: 2023 рік, Канада.

Editorial Old Thin характеризується надтонким штрихом, вертикально орієнтованими пропорціями та виразною акциденцією гліфів, що формує виразний силует літер. Гліфи мають більш м'які, органічні обриси порівняно з більш «чистим» і сучасним виглядом Editorial New. Серифи заокруглені, мають краплеподібний «ефект чорнил». Літера «е» має пряму перекладину. Вісь овалів «О», «о» та «С» має нахил вліво для більшої динаміки (Рис. А. 18). Контраст між основними й допоміжними штрихами високий, порівняно з Editorial New. Шрифт містить стандартні та декоративні лігатури, а також свої, що додає буквеному ряду характеру та вираженої акциденції. Підтримка кирилиці відсутня. Editorial Old ефективний у заголовках і декоративних текстах, але завдяки виразній акциденції менш придатний для довгих текстів та малих кеглів.

4. Shomina Thin Condensed (Рис. А. 19).

Натхненний класичною естетикою Didone та орієнтований на поєднання традиційної елегантності з актуальною типографічною виразністю. Належить до гарнітури Shomina, включає близько тридцяти накреслень із варіаціями товщини й ширини.

Дизайнери / студія: Carlos Campos, Cuchi, qué tipo.

Рік створення / країна: 2025 рік, Іспанія.

Shomina Thin Condensed вирізняється надзвичайно легким штрихом і сильним вертикальним витягуванням форм, що створює візуально стрункий та вишуканий характер шрифту. Контраст між основними й допоміжними штрихами високий. Гліфи мають м'які, елегантні форми. Серифи прямі, мінімалістичні тонкі. Літери «t», «f», «c», «a», «g», «j», «i» мають крапкоподібний елемент (Рис. А. 20). Шрифт містить стандартні лігатури. Підтримка кирилиці та декоративні елементи відсутні. Shomina Thin Condensed ефективний у компактних композиціях, заголовках і постерах, але через тонкість штрихів і високий контраст менш придатний для довгих текстів.

5. Reryakh Variable (Рис. А. 21).

Reryakh – це акцидентний варіативний шрифт + 4 накреслення різної ваги. Автори надихалися літераціями відомого українського графіка Миколи Бутовича.

Дизайнери / студія: Дмитро Растворцев, LevType.

Рік створення / країна: 2024 рік, Україна.

Reryakh Variable має яскравий гострий акцидентний характер та вертикально витягнуті форми, що створює візуально стрункий та різкий стиль шрифту. У базових статичних накресленнях сімейства немає ультратонких варіантів, однак варіативна версія шрифту дозволяє сформувати умовне thin-накреслення, зменшуючи товщину штриха до мінімальних значень. Контраст між основними й допоміжними штрихами високий. Апертура середня. Гліфи мають загострені, геометричні форми. Серифи гострі, тонші на кінці, подовжені. Літери «e», «a» мають додаткові декоративні елементи (Рис. А. 22). Шрифт містить стандартні лігатури. Підтримка кирилиці, шрифт вітчизняний.

Reryakh Variable ефективний у заголовках і коротких акцентних текстах, проте для довгих текстів через тонкість штрихів і високий контраст читабельність знижується.

6. Rondolux Cyrillic (Рис. А. 23).

Rondolux Cyrillic — акцидентний шрифт із серифами, який поєднує вузькі рядкові та широкі великі літери. Містить численні лігатури: 38 для латиниці та 27 для кирилиці, з багатомовною підтримкою 32 мов.

Дизайнери: Ірина Двілюк.

Рік створення / країна: 2022 рік, Україна.

Великі літери новостильної антикви мають витягнуту вертикальну форму, тоді як рядкові залишаються відносно вузькими, створюючи помітний регістровий контраст. Контраст між основними і допоміжними штрихами помірний, що забезпечує збалансовану читабельність та елегантність форм. Гліфи мають плавні, округлі контури з мінімальними декоративними елементами; серіфи прямі, тонкі та пропорційно подовжені. Апертура середня. Літери містять декоративні своїші (Рис. А. 24). Шрифт містить широкий набір лігатур для латиниці та кирилиці (38 та 27 відповідно), підтримує 32 мови. Накреслення — Regular. Підтримка кирилиці, шрифт вітчизняний. Завдяки варіативності гліфів і стиснутим пропорціям, Rondolux підходить для заголовків, логотипів і дизайнерських композицій, де важлива чіткість, структурованість і можливість комбінування вузьких і широких форм. Для довгих текстів шрифт менш ефективний через різницю в пропорціях і тонкість штрихів, що може знижувати комфорт читання.

7. Aerdos Thin (Рис. А. 25).

Aerdos Thin — шрифт із серифами, призначений для заголовків і дизайнерських композицій із виразним акцентом.

Дизайнери / студія: Candi Erwanto, MysticalType.

Рік створення / країна: 2025 рік, Індонезія.

Усі літери представлені тільки капіталами, що обмежує використання шрифту для довгих текстів та знижує гнучкість у типографічних рішеннях.

Контраст між основними та допоміжними штрихами високий; серіфи прямі, подовжені, тонкі на кінцях. Гліфи мають чіткі, збалансовані контури з мінімальною декоративністю. Апертура середня, що забезпечує хорошу читабельність великих заголовків. Містить стандартні лігатури. Літери мають додаткові декоративні елементи — своші (Рис. А. 25). Накреслення Thin підкреслює вертикальну структуру гліфів і призначене для заголовків, логотипів та коротких акцентних текстів.

Порівняльний аналіз акцидентних thin-шрифтів типу антиква показує, що їх ефективність визначається вертикальною витягнутістю гліфів, пропорціями рядкових літер, контрастом основних і допоміжних штрихів, формою серифів та апертур, а також наявністю декоративних елементів і лігатур. Відмінності в анатомії літер та наявність або відсутність рядкових форм, варіативних накреслень і свошів визначають сферу застосування шрифту — від заголовків і логотипів до декоративних композицій, оскільки їх використання впливає на читабельність. Ці спостереження формують методологічну основу для аналізу власного thin-condensed шрифту із серифами, набором альтернейтів зі свошами та декоративними елементами для багатомовного використання.

Висновки до другого розділу

Аналіз функціональних характеристик та практик використання thin-шрифтів у цифрових середовищах демонструє, що їх ефективність визначається не лише тонкістю штрихів, а комплексною взаємодією анатомії літер, контрасту, просторових параметрів та умов відтворення на екрані. Тонкі накреслення одночасно виконують нейтральну і виразну роль: нейтральні шрифти забезпечують збалансовану інтеграцію з іншими гарнітурами, тоді як декоративні та акцидентні варіанти з локальними елементами гліфів підсилюють естетичну привабливість, акцентують заголовки та короткі тексти.

Визначено принципи, що формують ефективність використання thin-шрифтів у цифрових інтерфейсах. Принцип розбірливості підкреслює важливість урахування рендерингу та мінімального кегля для збереження чіткої форми гліфів. Принцип типографічної ієрархії засвідчує доцільність застосування тонких накреслень для другорядних текстових елементів задля підтримання структурованості інтерфейсу. Принцип просторової організації вказує на потребу корекції міжлітерних проміжків для забезпечення стабільного ритму тексту. Принцип контрастності наголошує на дотриманні достатнього контрасту між текстом і фоном відповідно до вимог доступності. Принцип декоративної доцільності окреслює обмежене використання тонких декоративних елементів у масштабних текстових компонентах. Сукупність цих положень узагальнює специфіку оптимального застосування thin-накреслень у цифровому середовищі.

Досліджено, що певні конструктивні особливості Thin-шрифтів: висота малих літер, міжлітерний та міжрядковий інтервал, контраст тексту і фону, а також наявність свошів та декоративних елементів, критично впливають на читабельність і сприйняття композиції в цифровому інтерфейсі. Thin-шрифти проявляють максимальну ефективність у заголовках, коротких акцентних фразах та просторово обмежених композиціях, тоді як для довгих текстів і малих кеглів їхнє використання потребує адаптації рендерингу та оптимізації параметрів.

РОЗДІЛ 3

ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ THIN-ШРИФТУ: КОНЦЕПЦІЯ, СТРУКТУРА ТА ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ

3.1 Дизайн-концепція шрифту Obrіu

Розробка шрифтових систем у цифровому середовищі передбачає не лише забезпечення читабельності та функціональності текстового контенту, а й формування певного естетичного та емоційного сприйняття користувача. Концептуальна ідея шрифту Obrіu ґрунтується на передачі атмосферних характеристик, які створюють відчуття легкості, прозорості та витонченості. Ці якості були перенесені у типографський контекст через тонку лінійну структуру, мінімалістичні пропорції та делікатні декоративні елементи шрифту.

Thin-шрифт виконує подвійне завдання: по-перше, він забезпечує зручне сприйняття тексту на різних цифрових платформах завдяки чітким лініям і оптимізованому спейсінгу, по-друге, він формує спокійну та ніжну візуальну атмосферу, що сприяє емоційному залученню користувача. У сучасних цифрових інтерфейсах, де простір і композиція мають вирішальне значення, легкість і прозорість шрифту дозволяють створювати ефект «повітряності» дизайну та підкреслювати мінімалістичний стиль. Завдяки цьому Obrіu може виступати як універсальний інструмент типографічного оформлення, який органічно інтегрується в веб-дизайн, мобільні додатки та цифровий брендинг, водночас підкреслюючи елегантну цінність візуального контенту.

Проектування шрифту Obrіu передбачає узгодження естетичних характеристик із вимогами, що забезпечують його ефективне використання в цифровому середовищі. Основною метою його конструювання є формування типографічного засобу, що репрезентує візуальну стриманість, просторову рівноваженість, естетичну витонченість та структурну компактність. Поєднання тонкої лінійної будови з вузькою пропорцією символів забезпечує

економію візуального простору, що особливо важливо у цифрових інтерфейсах із обмеженим місцем для текстових блоків.

Легкість і візуальна прозорість шрифту забезпечуються завдяки раціонально встановленим пропорціям висоти й ширини літер, оптимізованим міжлітерним інтервалам та узгодженій ритмічній організації гліфів. Таке поєднання параметрів формує текстові блоки, що не перевантажують зорове поле користувача та сприяють комфортному сприйняттю розгорнутих текстових фрагментів у цифрових медіа. У межах цифрового середовища ці характеристики набувають особливої значущості, оскільки вони підвищують читабельність і забезпечують цілісність візуальної структури інтерфейсу.

Візуальна концепція Obriy передбачає також делікатні декоративні елементи, які не порушують мінімалістичну структуру шрифту, а навпаки — підкреслюють його унікальність і стиль. Такий підхід дозволяє застосовувати шрифт як у заголовках, так і в основному тексті, створюючи єдиний типографський ансамбль без втрати естетичної цілісності. Таким чином, дизайн-концепція Obriy поєднує функціональність, естетичність та адаптивність до потреб сучасної цифрової комунікації.

3.2 Графічне стилістичне рішення шрифту Obriy

Шрифт Obriy є акцидентною гарнітурою вузького типу в стилі антикви, що поєднує класичні пропорції з сучасними принципами мінімалістичної типографії. Даний шрифт формує візуальну атмосферу спокою, легкості та прозорості, створюючи відчуття просторової гармонії та естетичної витонченості текстового ряду. Характер шрифту визначається плавністю ліній, врівноваженими пропорціями, заокругленими серифами та узгодженими переходами у формі гліфів, що забезпечує одночасно елегантність і читабельність (Рис. В. 34).

Вузькі пропорції літер обґрунтовують ефективність використання Obriy у заголовках, підзаголовках та коротких акцентних текстах у цифрових

середовищах, сприяючи раціональному використанню обмеженого простору в інтерфейсах. Стриманий характер шрифту, поєднаний із плавністю та структурною чіткістю форм, забезпечує комфортне сприйняття текстових композицій, зберігаючи цілісність графічного образу та підкреслюючи функціональну та естетичну універсальність гарнітури.

Конструктивна організація гліфів шрифту Obriy передбачає помірний контраст між основними та тонкими штрихами, що забезпечує чітку читабельність і водночас зберігає витончену легкість накреслення. Закрита апертюра літер підтримує цілісність форм і сприяє збереженню чіткої геометрії символів у межах вузьких пропорцій, запобігаючи зоровому «злиттю» при цифровому відтворенні (Рис. Б. 27). Таке поєднання контрастності та закритої апертюри створює збалансований ритм набору, підкреслює спокійний і елегантний характер шрифту та органічно продовжує його мінімалістичну естетику.

Анатомічна структура гліфів шрифту Obriy побудована на поєднанні помірного контрасту штрихів із стабільною геометрією контурів, що забезпечує ефективний оптичний баланс у вузькій пропорційній системі. Заокруглені серифи є системоутворюючим елементом гарнітури, при цьому у літерах «b», «d», «h», «n», «m», «p», «l», «k», «r», «u» застосовано скошені бокові варіації цих серифів, які формують вертикальну динаміку та підтримують компактний силует гліфів. Внутрішні врізки у літерах «h», «n», «m» та «u» оптимізують масу з'єднувальних зон, зменшують локальну темність і забезпечують рівномірний розподіл негативного простору, що є критично важливим для акцидентного thin-накреслення (Рис. Б. 28).

Група гліфів із замкненими та напівзамкненими овалами (O, C, G) побудована за принципом вертикально орієнтованої осі, що забезпечує підвищену структурну стабільність та оптичну рівновагу форми. Великі символи C, G та S характеризуються наявністю похилих заокруглених серифів, які врівноважують плавність контурів і формують узгодженість ритму з скошеними бічними закінченнями малих літер. У кириличних гліфах Ж і К

застосовано горизонтальні опорні елементи («полички»), що дають змогу зберегти вузьку пропорцію та уникнути надмірної концентрації маси в зоні перетинів. Літера Т вирізняється розширеними скошеними серифами, що підсилюють її роль як акцентного формотворчого елемента у заголовковому наборі (Рис. Б. 28).

У шрифті Obriy реалізовано систему функціональних лігатур, призначених для збереження однорідності силуетної структури та уникнення локальних дисбалансів у проблемних сполуках. Лігатури формуються на основі принципу мінімального втручання, зберігаючи характерні заокруглені серифи та стабільну геометрію внутрішніх порожнин. У латинському наборі впроваджено стандартні лігатури «fi», «fl», «ff», «ffi», «ffl», що забезпечують коректність взаємодії довгих вертикальних штрихів із крапковими та криволінійними елементами. У кириличному наборі оптимізовано складні сполуки на кшталт «фі», «фт», «ст», «лл», «тт» у яких лігатурне зближення дозволяє уникнути надмірного «пульсування» ритму та небажаних оптичних провалів між вузькими вертикальними штрихами. Таке рішення підтримує стабільність рядкового ритму та підсилює загальну структурну цілісність гарнітури (Рис. Б.28).

Шрифт Obriy як акцидентна тонка гарнітура в стилі антикви характеризується помірною декоративністю, яка підпорядкована основній конструктивній системі гліфів. Декоративні елементи виконують допоміжну функцію, підкреслюючи індивідуальний стиль та впізнаваність гарнітури без зниження її читабельності. Такий підхід відповідає природі тонких акцидентних накреслень, де декоративність повинна залишатися стриманою, забезпечуючи легкість, прозорість та естетичну витонченість текстового ряду.

Декоративні риси шрифту реалізовані через легке згладження кутів та заокруглені серифи, що формує м'яку візуальність. Відсутні надломи, агресивні контрасти або різкі апертури, що забезпечує узгодженість і гармонійність усіх форм. Внутрішні врізки у літерах виконують переважно функціональну роль — вони зменшують локальну масу та забезпечують

оптичне розвантаження, що критично для тонких і вузьких накреслень (Рис. Б. 29). Комбінація вузьких пропорцій, плавності штрихів та похилих заокруглених серифів формує унікальний силует шрифту Obriy. Акцентна літера Т виступає як елемент візуальної айдентики, підкреслюючи характер та впізнаваність гарнітури. Скошені серифи малих літер також виконують «підписну» роль, утворюючи ритмічний та структурний мотив у наборі.

Кожна літера шрифту Obriy має альтернативну форму зі свошем, що підсилює естетичну виразність і надає шрифту більшої ніжності та витонченості. Своші інтегровані в базову форму літер і логічно продовжують криву основного штриха, зберігаючи цілісність силуету. Краплеподібне потовщення на кінці свошів створює ефект рукописної естетики, що можна інтерпретувати як «прямий курсив», не порушуючи загальної мінімалістичної структури. Деякі літери «Н», «І», «J», «K», «L», «M», «N», «O», «S», «V», «Z» мають кілька альтернативних варіантів для забезпечення гнучкості композиції, у тому числі літера О у розширеній версії для особливих випадків дизайну (Рис. Б. 30).

Крім загальних альтернативних форм, особлива увага приділена малим літерам, кожна з яких має по одному варіанту зі свошем. Зокрема, літери «і» та «j» виділяються краплеподібним декоративним елементом на кінці штриха, що підсилює візуальну виразність та надає набору тонкого акценту без порушення ритмічної структури тексту (Рис. Б. 31). Своші в лігатурах застосовуються для певних поєднань букв, забезпечуючи плавність переходів між гліфами і гармонійне поєднання форм у рядку. Така система альтернативних гліфів і лігатур дозволяє поєднувати естетичну витонченість із функціональною читабельністю, формуючи унікальний візуальний характер шрифту Obriy та зберігаючи його стильову цілісність у цифровому середовищі (Рис. Б. 32).

У thin-накресленнях тонкі ділянки штрихів оптично сприймаються ще більш витонченими, що може знижувати читабельність та структурну стабільність гліфів. Для усунення цього ефекту застосовано оптичне

підсилення критичних ділянок шляхом мінімального збільшення товщини штрихів. Основний штрих має товщину 21 pt, середня лінія дорівнює 8 pt, а додатковий підсилюючий штрих — 14 pt, що забезпечує оптимальний баланс між легкістю накреслення та його чіткістю на цифрових екранах. Така компенсація гарантує одночасне збереження естетичної витонченості та високої функціональності шрифту в заголовкових і акцентних текстах.

Лігатури зі свошами в шрифті Obriy формують окремий підрозділ декоративно-функціональних елементів, побудованих на принципі інтегрованої криволінійної зв'язності між гліфами. Їхня конструкція передбачає узгодження траєкторії своша з напрямком основного штриха сусідніх літер, що забезпечує плавність переходу та запобігає утворенню надмірної концентрації маси у стикових зонах. Краплеподібні завершення свошів виконують роль оптичних акцентів, стабілізуючи візуальний ритм та посилюючи впізнаваність стилістичної системи. Завдяки точній геометричній координації лігатурні зв'язки не порушують читабельність, а навпаки — сприяють формуванню безперервного, гармонізованого силуету тексту, що є характерною ознакою акцидентної thin-антикви Obriy.

Політипажна система шрифту Obriy містить декоративні елементи, стилістично узгоджені зі свошами: подовжені плавні лінії, м'які кривини та характерні краплеподібні акценти. До набору також входять символи орнаментального характеру, зокрема стилізований герб України та пов'язані графічні маркери. Усі елементи проєктовані за єдиною пропорційною логікою та параметрами контрасту, завдяки чому вони функціонують як органічне розширення гарнітури і підтримують її узгоджену візуальну мову.

Цифрові знаки шрифту Obriy спроектовані з урахуванням його вузьких пропорцій та помірно контрастної антиквеної структури, що гарантує гармонійну узгодженість із пластику основних гліфів і стабільне відтворення у текстових і акцидентних композиціях. Для декоративних застосувань передбачені альтернативні цифрові форми, які наслідують плавність і напрям

свошів, дозволяючи створювати розширені орнаментальні набори без втрати стилістичної цілісності та естетичної єдності шрифту (Рис. Б. 33)..

Шрифт Obriy представляє типографічну систему акцидентної тонкої антикви, в якій вузькі пропорції, помірний контраст і узгоджені форми гліфів поєднуються з альтернативними накресленнями свошів, лігатурами та політипажними елементами. Така структурна організація забезпечує оптичну рівновагу, ритмічну стабільність і збереження стилістичної єдності шрифту, сприяючи його ефективному застосуванню в цифрових акцидентних композиціях.

3.3 Технічне забезпечення thin-шрифту Obriy

Проектування шрифту Obriy виконувалося в програмі FontLab Studio 7, яке забезпечує універсальну сумісність гліфів та інтеграцію альтернативних накреслень, лігатур і політипажних елементів без порушення когерентності набору. Гліфи кодуються відповідно до стандарту Unicode, охоплюючи латиницю, кирилицю, розширену латиницю з діакритикою, цифрові та розділові знаки, що гарантує коректне відображення альтернативних форм і свошів у текстових та декоративних композиціях.

Структурне формування гліфів включало встановлення базових півапрошів на ключових літерах («Н», «О», «п», «о») і розподіл усіх знаків на класи для подальшого кернінгу. У шрифті Obriy встановлено оптимізовані відступи для кожного гліфа, що забезпечує рівномірний розподіл простору в рядку та підтримує структурну гармонію вузьких накреслень. Кернінгові пари формувалися на основі аналітичного визначення проблемних сполук, таких як VA, TA, LA та TO, а також стандартних пар латиниці й кирилиці.

Для забезпечення стабільності тонких штрихів застосовано оптичні підсилення, що компенсують візуальне «витончення» ліній у thin-накресленні. Основний штрих встановлено на рівні 21 pt, середня лінія складає 8 pt, а

додатковий штрих — 14 pt. Така технічна корекція дозволяє підтримувати одночасно легкість накреслення і чіткість відтворення на цифрових екранах.

Висота x-height, висота великих літер, ascender та descender обґрунтовані вузькою антиквеною пропорцією, що забезпечує компактність і ефективне використання простору. Опорні лінії (baseline, cap line, median, overshoot) визначають стабільний вертикальний ритм гліфів, а вертикальні й горизонтальні пропорції накреслень підтримують легкість та елегантність тонкого акцидентного накреслення.

Тонкі штрихи шрифту Obriy піддані оптичному підсиленню для збереження читабельності, особливо у малих кеглях. Овальні форми та апертури скориговані з урахуванням overshoot values та правил геометричного вирівнювання контурів, що запобігає зоровому «стисканню» або «розширенню» гліфів. Кутові переходи та нахили штрихів оптимізовані для збереження плавності та м'якої динаміки композиції.

Структура шрифту включає обов'язкові таблиці: GSUB (лігатури, альтернативи, контекстні заміни, стилістичні набори SS01–SS20), GPOS, OS/2, name, post, cmap, head, hhea, vhea, hmtx, vmtx. Це забезпечує сумісність із сучасними додатками та підтримку всіх альтернативних форм, свошів та політипажів.

Політипажна система шрифту Obriy містить декоративні елементи, стилістично узгоджені зі свошами: подовжені плавні лінії, м'які кривини та характерні краплеподібні акценти. До набору також входять символи орнаментального характеру, зокрема стилізований герб України та пов'язані графічні маркери. Усі елементи проєктовані за єдиною пропорційною логікою та параметрами контрасту, завдяки чому вони функціонують як органічне розширення гарнітури і підтримують її узгоджену візуальну мову.

Цифрові знаки шрифту Obriy спроектовані у відповідності до його вузьких пропорцій і помірно контрастної антиквеної структури, що забезпечує узгодженість із пластикою основних гліфів та стабільну роботу в текстових і акцидентних композиціях. Для декоративних сценаріїв передбачені

альтернативні цифрові форми, які повторюють плавність і напрям свошів, зберігаючи стилістичну цілісність у розширених орнаментальних наборах.

Для тонких накреслень застосовано автоматичний хінтинг із пріоритетом відображення у малих розмірах. Застосування хінтингу сприяє оптимальному відтворенню гліфів у різних розмірах та на різних пристроях, зменшуючи спотворення пропорцій і зберігаючи читабельність навіть у малих кеглях. Файл шрифту збережено у форматі .otf, що гарантує його готовність до професійного використання та підтримку всіх альтернативних накреслень, лігатур, свошів і політипажних елементів, забезпечуючи при цьому узгодженість та стабільність графічного ряду.

Розроблений шрифт проходив тестування у текстових блоках, заголовках та акцидентних композиціях. Виконано proofing, перевірку рендерингу на різних пристроях та корекцію технічних артефактів, включно з оптичним вирівнюванням тонких штрихів та свошів.

Висновки до третього розділу

Представлено комплексну проектну пропозицію thin-шрифту Obriy, що охоплює концептуальні, графічні та технічні аспекти його реалізації. Розглянуто дизайн-концепцію шрифту, яка поєднує естетичну витонченість, прозорість та мінімалістичну легкість із функціональністю у цифровому середовищі. Графічне стилістичне рішення передбачає вузькі пропорції, плавність ліній, помірний контраст штрихів, заокруглені серифи, альтернативні форми зі свошами та декоративні елементи для формування цілісного типографічного ансамблю. Технічне забезпечення шрифту включає оптимізований кернінг, оптичне підсилення тонких штрихів, хінтинг та підтримку всіх альтернативних накреслень у форматі .otf, що гарантує його ефективність у цифрових проектах.

Представлена проектна пропозиція відкриває можливості для подальшого розвитку шрифту Obriy, зокрема шляхом розробки нових

стилістичних накреслень, адаптації для різних мовних систем, створення тематичних або брендованих варіантів, а також інтеграції у мультимедійні та інтерактивні цифрові продукти. Такий підхід дозволяє продовжувати науково-практичне дослідження шрифтових систем та розширювати їх застосування у сучасній типографії, підтримуючи унікальний стиль та естетичну цілісність гарнітури.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз наукових джерел засвідчує, що акцидентний шрифт виступає самостійним візуально-комунікативним інструментом, здатним формувати емоційний і смисловий контекст сприйняття тексту. Особливу роль у цьому виконують тонкі гарнітури, які через точність форм, ритмічну організацію та делікатну структурність взаємодіють з аудиторією на інтуїтивному та підсвідомому рівні.

Дослідження вітчизняних та зарубіжних авторів показують, що акцидентний шрифт поєднує декоративну, семантичну та стилістичну функції, формуючи первинне враження та задаючи темп і характер комунікації. Національні та культурні аспекти сприяють формуванню впізнаваності та підкреслюють індивідуальний стиль.

Застосування системного, типологічного, аналітичного та моделювального підходів дозволило всебічно дослідити закономірності формоутворення та художньо-образний потенціал акцидентного шрифту. Тонкі гарнітури виявляють ефективність у створенні естетичної та смислової глибини в сучасних візуальних практиках, поєднуючи графічну мову, культурно-історичний контекст і авторське бачення.

2. Узагальнення результатів аналізу тонких накреслень у цифрових інтерфейсах дало змогу визначити ключові принципи їх ефективного застосування, серед яких провідну роль відіграють анатомічні характеристики гліфів, параметри контрастності, просторові співвідношення та умови рендерингу на екрані. Дослідження підтвердило, що thin-шрифти демонструють високу виразність і функціональність у заголовкових та акцентних елементах, тоді як їх використання у дрібних кеглях потребує корекції міжлітерних інтервалів і забезпечення достатнього контрасту. Особливу увагу приділено впливу конструктивних особливостей — висотних пропорцій, інтерліньяжу та декоративних елементів — на читабельність у цифровому середовищі, що дозволило окреслити специфіку оптимального

застосування thin-накреслень у сучасній цифровій комунікації.

3. Представлена проєктна пропозиція спрямована на дослідження тонких накреслень акцидентного шрифту та їхнього впливу на читабельність, сприйняття тексту та візуальну айдентику. Запропоновані методи дозволяють оцінити функціональні та естетичні характеристики тонких гарнітур у різних дизайнерських контекстах, визначити оптимальні параметри міжлітерних інтервалів, контрастності та висотних пропорцій для забезпечення ефективної комунікації.

Проєкт передбачає подальше наукове дослідження та експериментальну перевірку результатів у цифрових і друкованих середовищах, відкриваючи перспективи розвитку теми в аспекті типографічної інновації, вдосконалення візуальної мови шрифту та інтеграції тонких акциденцій у сучасну практику брендингу, пакування та цифрового дизайну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дербілова О. О. Шрифт як візуальна метафора: семантичні аспекти типографічного мислення в графічному дизайні // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2019. – №4. – С. 45–53.
2. Іваненко Т. О. Акцидентний шрифт як засіб образної типографіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : 17.00.06 – декоративне і прикладне мистецтво / Тетяна Олександрівна Іваненко. — Київ, 2006. — 20 с.
3. Іваненко Т.О. Шрифтовий дизайн: основи: навч. посіб. Х. : ХДАДМ, 2019. 144 с.
4. Костенко І. О. Типографіка як естетико-функціональний елемент веб-інтерфейсів. Український мистецтвознавчий дискурс. Київ, 2025. No 3. С. 54–59. URL: <https://ukrainianartscience.in.ua/index.php/uad/article/view/382> (дата звернення: 28.11.2025).
5. Настанови з доступності вебвмісту (WCAG) 2.1. (n.d.). Переклад українською. URL: <https://www.w3.org/Translations/WCAG21-ua/> (дата звернення: 30.11.2025).
6. Поліщук А. Творчі аспекти проектування акцидентного шрифту в дизайні реклами / А. Поліщук // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (23 квітня 2020 р., м. Київ) : В 2-х т. – Т. 2. – Київ : КНУТД, 2020. – С. 105–108.
7. Романенко Н. В., Мусатенко А. С. Типографіка як семіотичний інструмент дизайну: концептуальні виміри // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2020. – №1(15). – С. 78–85.
8. Семикіна Н. М., Солодка Д. В. Естетичні параметри сучасного шрифту в контексті візуальної комунікації // Актуальні проблеми мистецтвознавства. – 2021. – №17. – С. 112–120.
9. Чебанік В.Я. Графіка української мови. — Київ: Либідь, 2013. — 224 с.

10. Dick M. E. K., Woloszyn M. Influence of typographic properties on user experience in digital interfaces. *Estudos em Design*, 2023. Т. 31, No 2. С. 99–109. URL: <https://doi.org/10.35522/eed.v31i2.1711> (дата звернення: 29.11.2025).
11. Evaluation of the Readability and Legibility of Fonts on the Cockpit Interface. AHFE International Conference, 2022. URL: https://openaccess.cms-conferences.org/publications/book/978-1-7923-8988-7/article/978-1-7923-8988-7_114 (дата звернення: 28.11.2025).
12. Harrison C. ClearType Text Tuning and Technology Overview. Carnegie Mellon University, 2005. URL: <https://www.chrisharrison.net/projects/cleartype/ClearType.pdf> (дата звернення: 28.11.2025).
13. Kadner F., Keller Y., Rothkopf C. A. AdaptiFont: Increasing Individuals' Reading Speed with a Generative Font Model and Bayesian Optimization. arXiv preprint, 2021. URL: <https://arxiv.org/abs/2104.10741> (дата звернення: 28.11.2025).
14. Contrast for Text Readability — Pearson Accessibility Guidelines. (n.d.). URL: <https://ux.pearson.com/prototypes/accessibility-guidelines/patterns/pag/g26/> (дата звернення: 30.11.2025).
15. Text legibility and the letter superiority effect. Vision Research, 2005. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16553067/> (дата звернення: 28.11.2025).
16. Turgut, O. P. (2017). Expressive Typography as a Visualisation of Ideas [PDF]. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 4(11), 164–170. URL: <https://un-pub.eu/ojs/index.php/pntsbs/article/view/2871/5590>
17. Ueda, M., Kimura, A., & Uchida, S. (2021). Which Parts Determine the Impression of the Font? [PDF]. arXiv preprint. URL: <https://arxiv.org/abs/2103.14216>
18. Visual Readability Contrast — ARC Test Methods. (n.d.). Inclusive Reading Technologies. URL: <https://www.readtech.org/ARC/tests/visual->

[readability-contrast/](#) (дата звернення: 30.11.2025).

19. Weisenmiller E. M. A Study of the Readability of On-Screen Type. 1999. URL: <https://vtechworks.lib.vt.edu/server/api/core/bitstreams/d2aff585-f8a5-4152-b9c8-a177f84a3979/content> (дата звернення: 28.11.2025).

20. Richardson J. T. E. The Legibility of Serif and Sans Serif Typefaces: Reading from Paper and Reading from Screens. SpringerBriefs in Education. Cham: Springer, 2022. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-90984-0> (дата звернення: 28.11.2025).

21. Класифікація накреслень гарнітури за товщиною штриха (Рис. А.1) [<https://hanken.co/products/hk-grotesk?variant=14506990633023>].

22. Виразний thin-шрифт з модифікованими елементами гліфів (Рис. А.2). URL: [https://pangrampangram.com/products/editorial-old?_pos=7&_fid=a00f08a47&_ss=c].

23. Inès Davodeau. Sandhi Wines. 2024. (Рис. А.3). URL: <https://fontsinuse.com/uses/58819/sandhi-wines>

24. Old City Mail Room. (Рис. А.4). URL: <https://www.oldcitymailroom.com/>

25. Inès Davodeau. Ikigai Velázquez. 2022. (Рис. А.5). URL: <https://fontsinuse.com/uses/48807/ikigai-velazquez>

26. Steph Honey (Dearcharlieuk). La Roue – Condensed Serif. 2023. (Рис. А.6). URL: <https://blancsalvage.co/shop/la-roue-condensed-serif/>

27. Lars Högström. Club 121. 2019. (Рис. А.7). URL: https://www.behance.net/gallery/79433053/121-Soundsystem-Visuals?tracking_source=search; Instagram lars_hogstrom. URL: https://www.instagram.com/p/BzslroOhwL1/?img_index=2

28. Hanna Karrabi. Atmos Womens Campaign. 2022. (Рис. А.8). URL: <https://hannakarraby.work/AtmosWomens>

29. Serène Studio. The Daily Rest. 2023. (Рис. А.9). URL: <https://serene-studio.co/the-daily-rest>

30. Inès Davodeau. Studio Rio portfolio website. 2024. (Рис. А.10). URL:

<https://fontsinuse.com/uses/58818/studio-rio-portfolio-website>

31. Hanna Karrabi. The Districts. 2021. (Рис. А.11). URL:
<https://hannakarraby.work/Districts>
32. Neue World Condensed. 2022. (Рис. А.12-13). URL:
<https://pangrampangram.com/products/neue-world-condensed>
33. Editorial New. 2019. (Рис. А.14-16). URL:
https://pangrampangram.com/products/editorial-new?_pos=15&_fid=94537cdb7&_ss=c
34. Editorial Old. 2023. (Рис. А.17-18). URL:
https://pangrampangram.com/products/editorial-old?_pos=7&_fid=94537cdb7&_ss=c
35. Shomina Thin Condensed. 2025. (Рис. А.19-20). URL:
<https://www.myfonts.com/products/thin-condensed-shomina-1055418>
36. Repyakh Variable. 2024. (Рис. А. 21-22). URL:
https://rentafont.com.ua/fonts/repakh?sample_text=Eye-catching%2520Headlines!
37. Rondolux Cyrillic. 2022. (Рис. А. 23-24). URL:
https://rentafont.com.ua/fonts/rondolux-cyrillic?sample_text=Eyecatching%2520Headlines!
38. Aerdos Thin. 2025. (Рис. А. 25). URL:
https://www.myfonts.com/products/thin-aerdos-1059499?queryId=8f12357c2eb5b331e46c2b3916964ffd&index=universal_search_data&objectIDs=MTA1OTQ5OV80NzA1MzJfMTc1NzE1ODQ1NQ